

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Волошка Є.М.

аспірантка,

КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФАХОВОЮ ПЕРЕДВИЩОЮ ОСВІТОЮ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Основною задачею державного управління освітою є забезпечення її життєдіяльності незалежно від мінливості умов сучасного світу: процеси глобалізації, інтеграції, пандемії COVID-19 стали серйозними викликами, які публічне управління та адміністрування України пододало достатньо успішно. Були сформовані належні соціально-прогностичні, організацій, кадрові та матеріально-фінансові умови для динамічного розвитку освіти. Протягом двох років пандемії Україна створила достойну систему дистанційної освіти, яка стала в пригоді після початку збройної агресії.

Зклади фахової передвищої освіти забезпечують якісну підготовку фахівців, збагачуючи їх теоретичну базу ґрунтовною практичною діяльністю, потреба такого випускника максимально зросла на вітчизняному ринку в умовах війни, що обумовлено відтоком українців до європейських країн. Найактуальнішим стало питання випуску закладів фахової передвищої освіти, що готують персонал безпекової служби, а також підготовка умов для посилення кадрового потенціалу, який здійснює освітню діяльність відповідних навчальних закладів. Перед державним управлінням постала задача максимально швидко створити умови для належного функціонування фахової передвищої освіти, навіть в таких, надзвичайно складних умовах, застосовуючи увесь арсенал власних методів управління.

До найпоширеніших норм вираження методів управління належать: закони, укази, постанови, положення, статuti, правила, інструкції, рішення, розпорядження, накази [3, с. 152], що активно використовуються в управлінні освітою. Проаналізуємо деякі з них, що були ухвалені в умовах воєнного часу.

Від 28 лютого 2022 р Кабінет Міністрів України видав Розпорядження «Про проведення в 2022 році дострокових випусків курсантів (слухачів) випускних курсів вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ та Державної служби з надзвичайних ситуацій», заклавши підвалини для формування нормативно-правового механізму публічного управління з метою забезпечення отримання дипломів про освіту випускниками зазначених навчальних закладів [6]. Таким чином був розроблений механізм дострокового отримання документів про освіту випускників безпекової служби України, як такої, що є максимально необхідною для ефективної боротьби проти агресора. Паралельно відбувся перегляд якості освітніх послуг, що надаються педагогічними працівниками, які забезпечують здобуття освіти військового спрямування. Наказом Міністерства оборони України від 31 березня 2022 р. затверджено Положення, у якому йшлося «Про атестацію» відповідних педагогічних працівників та були внесені необхідні корективи відповідно до реалій воєнного стану [4].

Посилилась увага щодо соціального захисту здобувачів фахової передвищої освіти, що відображено у Законі Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2022 р. № 377, де були розглянуті «Деякі питання виплати пенсії в разі втрати годувальника під час дії воєнного стану» [2].

Дуже актуальним вектором освітнього розвитку залишається якість освіти, в той же час, розуміємо, що в умовах воєнного стану провести всі заходи до підготовки акредитацій освітніх програм не є можливим, тому від 21 березня 2022 року була прийнята Постанова Кабінету Міністрів України про «Деякі питання акредитації освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану», яка спрощувала процедуру акредитації та надавала можливість Державній службі якості освіти тимчасово приймати рішення про умовну акредитацію освітньо-професійних програм закладів фахової передвищої освіти [1].

Надзвичайно тривожним для кожного закладу освіти у 2022 році стає новий набір на навчання, що обумовлено двома факторами: відтік абітурієнтів за кордон та перебування частини потенційних абітурієнтів на тимчасово окупованих територіях. Тому, відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України, були затверджені максимально гнучкі правила прийому до закладів фахової передвищої освіти, що

поліпшують процедуру прийому, а саме головне, надають можливість, здійснювати набір здобувачів освіти дистанційно [5].

Не дивлячись на початок воєнних дій на території України, її система освіти виявила стійкість та життєздатність. Фахова передвища освіта продовжує функціонувати та забезпечувати потреби вітчизняного ринку праці. Нормативно-правові механізми публічного управління фаховою передвищою освітою створюють підвалини для збереження цього рівня освіти, організації умов його злагодженої роботи, забезпечення соціального захисту учасників, належної якості освітніх послуг відповідно до сьогодишніх можливостей держави. При цьому, високий рівень тривоги викликає ситуація щодо вступу в українські заклади фахової передвищої освіти. Державою були розроблені механізми, що максимально спрощують умови вступу, що має посприяти успішному набору вступників на 2022-2023 навчальний рік.

Список використаних джерел:

1. Деякі питання акредитації освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 р. № 338 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/338-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.06.2022).

2. Деякі питання виплати пенсії в разі втрати годувальника під час дії воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2022 № 377. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-viplati-pensiyi-v-razi-vtrati-goduvalnika-pid-chas-diyi-voennogo-stanu-377> (дата звернення: 20.06.2022).

3. Крисюк С. В. Державне управління освітою: навчальний посібник для слухачів, аспірантів, докторантів спец. «Державне управління освітою». Київ : НАДУ, 2009. 220 с.

4. Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників, які забезпечують здобуття фахових компетентностей спеціалізованої освіти військового спрямування: Наказ Міністерства оборони України від 31.03.2022 № 95 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0383-22#Text> (дата звернення: 20.06.2022).

5. Про затвердження Порядку прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти в 2022 році: Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2022 № 364 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0486-22#Text> (дата звернення: 20.06.2022).

6. Про проведення в 2022 році дострокових випусків курсантів (слухачів) випускних курсів вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що належать до

сфери управління Міністерства внутрішніх справ та Державної служби з надзвичайних ситуацій: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. № 190-р / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/190-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.06.2022).